

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Iure Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De Testamentis. Consilium CCCXCII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98716](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98716)

Monasterio acquiratur, l. Si adoptivo & ibi Bart. De precar. Authen. Si qua mulier C. De sacrosan. Eccl'es. Bald. in d. Auth. Nisi rogati, Canonist. in d. c. In presentia, si pater usufructum eorum bonorum adventitiorum habeat, siue non; ut ex sententia eorum, quos allegavit, visum fuit Bartolo, in d. Auth. Ingressu nu. 46. dato eo discrimine inter alienationem voluntariam inter vivos, & eam, quæ fit moriendo naturaliter vel civiliter, d. l. De nobis. Sic ergo cum nihil obiectum sit huic ingressui, quod alicuius sit momenti; sequitur vel ex hoc solo capite, acquisitionem sic esse fundatam, ut in reprehensionem venire nullo modo debeat. Et ideo omnibus in unum collatis, Nos Ioannes Wamesius, & Petrus Peckius Vtriusque Iuris Doctores dicimus & concludimus per Dominos Iudices confirmandâ esse priorem sententiam; condemnatis contradicторibus seu appellantibus in expensis.

De Testamentis.

S V M M A R I V M.

Conditio in testamento adiecta, si Ecclesiasticus non erit.

1. 3. Conditio, si Ecclesiasticus erit, vel non erit, an valeat in ultimis voluntatibus.
2. 1. Qualitas personæ minus repetita præsumitur quàm rei.
3. Matrimonij diversitas non inducit diversitatem in succedendo.

CONSILIVM CCCXCII.

EX testamento quondam Ioannis Vleminck senioris oritur dubitatio quoad fideicommissum relictum liberis Margaretae Pael sororis ejusdem testatoris in casum, quo Ioannes Vleminck junior sine liberis moreretur; videlicet, an nunc eveniente casu fideicommissi, ad hujus fideicommissi portionem admittetur D. Gerardus Pael Cononicus Aquis; ob id, quod in proximè præcedenti clausula, in qua simili fideicommissio, licet dispari quantitate, honoravit liberos Agnetis etiam suæ sororis, specialiter vocet eos tantum liberos, qui tunc in statu seculari superstites erunt; idem etiam faciens in proximè & immediatè sequente clausula, quæ ad simile fideicommissum vocat liberos Leonardi van Merissen tunc viventes, & secularem statum ducentes; quodque hæc intermedia clausula concernens liberos Margaretae, initium habeat à repetitivis dictionibus, Item omnibus ipsi præscriptis modis relinquo.

Et quidem primo conspectu videtur, D. Gerardum propter qualitatem & conditionem suam, quia Canonicus est, exclusum esse ab hoc fideicommissio. Non quidem ex eo tantum, quod utiliter adscribatur hæc conditio, Si in statu seculari eris, Bald. in l. De nobis c. De Episc. & cler. Castrenf. in l. Titio centum §. Titio genero De condit. & demonstr. & conf. 336. In hac substitutione nu. 2. vol. 1. Socinus in l. 2. de huius quæ panæ nomine, Decius consil. 419. Viso elegantia nu. 5. Ruin. consil. 98. Viso themate nu. 20. vol. 2. Etiam si sub eâ lateat contraria conditio ad excludendum à legato, Si in statu Ecclesiastico non eris; sed quod prædictæ dictiones repetitivæ, Item omnibus præscriptis modis, eam potestatem in suo genere habeant, ut conditio & qualitas appositæ in præcedentibus, censetur repetita in sequentibus, l. Si

purè tibi, l. In repetendis de leg. 3. & ibi Bart. l. Publius §. fin. de cond. & demonstr. neque sic ulla videatur ratio, cur in fideicommissio Margaretae liberis relictis, non subintelligatur repetita qualitas secularis status; quam expressit in præcedente clausula, de liberis Agnetis loquente, quos ex ordine scripturæ, atque item ex maiore quantitate fideicommissi, prædilexisse censetur, Alex. consil. 1. & 143. Ruin. consil. 51. Casus nu. 10.

Verum diligenter expendendo totius testamenti seriem, & omnium clausularum, quæ cum hac, de quâ nunc controversatur, similitudinem habent, verius ac probabilius nobis videtur, D. Gerardum exclusum non esse: ob id, quod vis & potestas repetitiva non sit referenda ad conditionem, statum, ac qualitatem personarum, quæ fideicommissio honorantur; sed potius ad actum legandi, seu fideicommittendi, & ad fideicommissi conditionem; quæ una in omnibus est: quod scilicet fideicommittat & substituatur, si Ioannes filius sine liberis decesserit, postea scilicet conditione ante distributionem viginti quatuor portionum, in quas per fideicommissum distribuit residuum bonorum inter diversas personas. Unde etiam est, quod neque in prima portione, neque in secunda, neque in quinta ullam faciat mentionem secularis status: ut manifestum sit, testatorem pro lubito & arbitrio suo, modò habuisse, modò non habuisse considerationem secularis status. Id quod evidentiusprehenditur ex secundâ portione, in quâ, nullâ prius factâ mentione alicuius status, expressam repetitionem faciendo dicit, Item in prædictum casum: ut fideicommissum secundo loco scriptum, sicut primum, suspensum esset à conditione deficientium liberorum; sic utaliquæ subiectæ clausulæ repetitivæ eodem quoque sensu accipi debeant. † Non enim tam facile fit repetitio qualitatis, quæ personæ fideicommissarij coheret, ut conditionis ac qualitatis rei & actui legandi coherentis, Socin. nepos d. consil. 144. nu. 43. præsertim in diversis & perfectis orationibus, & rebus diversis, Bart. in l. Si §. Caio de funde instr. vel instrumento legato; uti hic factum est, & potissimum quando ipsa repetitio tam lata, restringeret dispositionem sui natura favorabilem, Alex. consil. 158. Abundè quidem nu. 8. vol. 6. provt in proposito restringeret: quia favor status Ecclesiastici postulat, ut non minus succedant qui in eo sunt: † adeo ut multorum opinio sit, huiusmodi voluntates & conditiones, quæ discrimen successione inducunt inter Ecclesiasticos & seculares tamquam turpes rejici, ipsæque rejectionis dispositiones pro puris & simpliciter scriptis haberi, Abb. in c. In presentia De probat. Bart. in l. 2. de huius quæ panæ nomine, l. asu in Auth. Si qua mulier C. De sacrosan. Eccl'es. * Ita quod probabilius videatur in proposito clausulâ repetitam tantum censeri conditionem substitutionis & fideicommissi, & minimè designationem seu restrictionem personarum, quæ ad fideicommissum vocarentur; quia quando testator hanc facere voluit, aperte & cõceptis verbis id expressit; ideoque in alijs clausulis omisâ, pro omisâ, & non repetita haberi debeat, Alex. d. consil. 158. n. 9. Arbitramur itaque; D. Gerardum admittendū esse, cum alijs liberis Margaretae tam ex primo, quàm secundo matrimonio natis: * ut enim in intestata successione ex di. 5

ex diversitate matrimonij non inducitur in bonis maternis successione diversitas. l. Quoties c. Ad S. C. Orfic. Decius conf. 236. Non parva nu. 6. ita nec in hoc fideicommissio deterioris conditionis censeri debent liberi primi, quam secundi matrimonij: quia testator simpliciter liberos Margaretae suae sororis vocavit. Et quamvis testator eam Margaretam Pael, cognomine posterioris mariti, nominet: non tamen ob id dici potest liberos ex posteriore marito tantum vocasse; quia ad illum nulla fuit specialis affectio, nisi affinitas; cuius in successione nulla habetur ratio, l. Affinitatis C. Com. de success. & adiectio hujus cognominis ad demonstrationem personae tantum pertinet, quae substantiam legati seu relictum non contingit, l. Demonstratio De condit. & demonst. non ad fideicommissum restringendum.

De Testamentis.

SUMMARIUM.

Ademptio hereditatis vel legati, si uxorem non duxerit, qui Ecclesiasticus est.

1. Ademptio sub conditione turpi non valet.
2. Poena in testamento à conditione separatur ex mente testatoris.
3. Nisi particula contrarium implicat, quam antea erat dispositum.
4. Matrimonium an vinculo poena constringi possit.
5. Condicio, si Ecclesiasticus uxorem non duxerit, an sit turpis.
6. Subdiaconus matrimonium non contrahit.
7. Substitutio non valet, quando institutio imposita est turpis conditio.
8. Subdiaconus per dispensationem pape ab ordine absolvi potest.
9. Dispensatione quod impetrandum pro impossibili & non adiecto habetur.

CONSILIVM CCCXCIII.

IN testamento D. Ioannis de Berlo Domini de Schessin inter caetera ita scriptum est: *Je laisse & ordonne ma Seigneurie dud. & Schessin avecques ses appendices & appartenances, à mon cousin Mesire Jehan de Berlo Chanoine de la Cathedrale Eglise de Liege: pour en joir & profiter incontinent apres mon deces: à condition que si mondit Cousin ne se marie point en dedans deux ans, apres mon deces, alors debuerat succeder en ladite Seigneurie, & d'icelle joir mon neveu Guillaume de Berlo; hoc est, Lego & ordino dominium meum de Schessin cum suis appendicibus & pertinentiis nepoti meo Ioanni de Berlo Canonico Cathed. Ecclesiae Eodensis tradendum fructuum statim post meam mortem. sub conditione, quod si dictus meus nepos uxorem non duxerit intra biennium post meum obitum, in dicto dominio succedere, atque eodem gaudere debeat nepos meus Guillelmus de Berlo. Quod biennij tempus in codicillis postea ex intervallo plurimum dierum prorogavit testator ad triennium, his verbis: Et quant au legat & ordonnance de ma Seigneurie de Schessin fait à mon Cousin Mesire Jehan de Berlo & à son profit, auquel s'ay adouté condition, que mondit Cousin seroit obligé & astringé de se marier dedans deux ans apres mon deces, pour certaines bonnes raisons à ce me mouvants; en lieu de deux ans apres mon despa, je luy concede & ordonne l'espace de trois ans apres mondit trespass, hoc est, Et quoad legatum & ordinationem domini mei de Schessin factam nepoti meo D. Io-*

Conf. Wamel. Tom. II.

anni de Berlo & ad eius commodum, cui conditionem adiecit, quod dictus meus nepos obligaretur & astringeretur esse caetera uxorem intra biennium post meam mortem, concedo & ordino ipsi spatium triennij à mea morte.

Quaeritur, quo iure dicta dispositio & substitutio seu fideicommissum in casum, quo D. Ioannes intra triennium uxorem non duxerit, censeri debeat? Et sane cum ex tenore verborum, quibus testator usus est, magis hic sit poenalis ademptio, & translatio legati sub conditione, si D. Ioannes uxorem non duxerit, quam conditionale relictum seu legatum D. Ioanni ascriptum sub eadem conditione, vis & potestas ademptionis & translationis sola ferè expendenda venit. * Est autè manifesta juris definitio, quod poenalis ademptio seu translatio facta sub praepeto, seu conditione turpi; vel ex natura, vel de iure impossibili, per se non valeat, l. unica C. de his quae poena nomine & in fine Inst. De legat. ita ut ademptionis aut translationis nulla sit potestas; usque adeo ut cum ipsa conditione seu praepeto tota ademptio & translatio sit nulla; neque, ut sit in simplicibus legatis seu fideicommissis, l. Obtrinit de cond. & demonst. praepetum aut conditio rejiciatur, legato seu fideicommissum manente puro; sed vitietur tota ademptionis & translationis sic concepta dispositio: legatum enim factum in poenam illiciti praepeti non valet, Socinus in d. l. unica nu. 1. Cum ergo turpe, imò impossibile sit hoc praepetum, quod in negativa conditione ademptionis ac translationis, Nisi Dominus Ioannes uxorem duxerit, aperte lateat, consequens est poenalem hanc sive ademptionem & translationem, sive substitutionem, nullius profus esse momenti; & legatum de praedicto dominio Domino Ioanni factum, manere purum, & liberum ab omni onere fideicommissi ac restitutionis; ita ut potestas juris de rejicienda turpi vel impossibili conditione à relictis, d. l. Obtrinit, effectum suum operetur in legato, non in substitutione seu ademptione; quae relictio cum tantum pertineat ad primum legatum purificandum, eadem vitis non exercebit in poenali legato subiecto: quia illud succedaneum, & velut accessorium est ad ipsam conditionem; quae relictà mirum non est, ab ipsa dependentem accessariam dispositionem rejici ac vitari, Socin. in d. l. unica. n. 6.

Neque enim proprie conditio est, sed poena, seu translatio poenalis in hac dispositione: hoc est principaliter non est in intentione testatoris huic substituto relinquere sub hac conditione, si Dominus Ioannes uxorem non duxerit, id enim principaliter non egit testator; sed in ejus intentione (quae poenam à conditione separat, l. vlt. De his quae poena nomine) primum fuit, ut legato Domino Ioanni facto, hoc praepetum seu conditionem adieciat, ut uxorem duceret, & non ducenti poenam ademptionis & translationis imponeret.

Nam quamvis praepetum hoc de ducenda uxore, formalibus verbis relictis Domini Ioannis ascriptum non conspiciatur, in negativis tamen his verbis ademptioni adiectis, nisi duxerit, aperte lateat; quod ad poenalem ademptionem constitutendam, & à simplici conditionali relictis separandum sufficit, Socin. in d. l. Obtrinit. Ca. 1. in l. 2. De his quae poena nomine. † Quod autem illa